

Sygn. akt IV Ca 70/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w S. IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Wanda Dumanowska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2017 r., w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) FINANSE spółki z ograniczoną odpowiedzialnością S. K.w P.

przeciwko M. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w C.

z dnia 29 września 2016 r., sygn. akt I C 39/16

1- zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że:

a- zasądzoną w punkcie 1 (pierwszym) kwotę 2 382,93 zł obniża do kwoty 968,21 (dziewięćset sześćdziesiąt osiem 21/100) zł;

b- zasądza od powódki (...) FINANSE spółki z ograniczoną odpowiedzialnością S. K. w P. na rzecz pozwanej M. W. kwotę 670,20 (sześćset siedemdziesiąt 20/100) złotych tytułem zwrotu części kosztów procesu;

c- oddala powództwo w pozostałym zakresie;

2- zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt IV Ca 70/17

UZASADNIENIE

Rozpoznając złożoną przez pozwaną M. W. apelację od uwzględniającego w całości powództwo (...) Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością S. k. z siedzibą w P. wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 29 września 2016r., sygn. akt I C 39/16 upr., **Sąd Okręgowy, przy uwzględnieniu treści art. 505⁽¹³⁾ § 2 kpc zważył, co następuje:**

Apelacja skutkowałą koniecznością zreformowania zaskarżonego wyroku.

Zważyć w pierwszej kolejności należy, że w postępowaniu uproszczonym apelacja może być oparta wyłącznie na dwóch zarzutach: 1) naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, albo 2) naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy (art. 505⁹ § 1¹ kpc).

Rolą Sądu Okręgowego było zatem ocenienie, czy rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego nie zostało wydane z naruszeniem prawa procesowego, tj. art. 505⁶ § 2 kpc w zw. z art. 278-291 kpc oraz art. 505⁶ § 3, art. 233 kpc, art. 231 kpc, art. 505⁷ kpc oraz wskazanego w apelacji przepisu art. 253 kpc w sposób mający wpływ na wynik sprawy, a nadto zbadanie, czy Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego, w tym wymienionych w apelacji przepisów art. 385¹ kc i art. 385³ kc, dokonując przy tym błędnej ich wykładni lub niewłaściwie je stosując.

Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie doszło do częściowo błędnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a to w związku z nieuwzględnieniem przepisu art. 385¹ § 1 kc. W realiach przedmiotowej sprawy pozwana jest stroną umowy pożyczki podlegającej przepisom ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 1528 ze zm.). Stosownie zatem do treści art. 385¹ § 1 kc Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

W kontekście podniesionych przez pozwaną w wywiedzionej przez nią apelacji zarzutów przypomnieć należało, że powódka dochodziła niniejszym pozwem zapłaty kwoty 2382,93 zł, w tym 2037,89 zł (361,09 zł z tytułu odsetek za opóźnienie + (...),8 zł – kapitał) 305,04 zł – skapitalizowane odsetki maksymalne za opóźnienie oraz 40 zł – koszty czynności windykacyjnych. Pozwana na poczet spłaty pożyczki zapłaciła 1.128,39 zł (k. 7). Jak wynika z umowy pożyczki z dnia 14.11.2013r. całkowita kwota udzielonej pozwanej M. W. pożyczki wynosiła 1951,50 zł i obejmowała: 1500 zł – wypłacony pozwanej kapitał, 330 zł – koszt ubezpieczenia, 91,50 zł – opłata przygotowawcza, 30 zł opłata za uruchomienie II transzy. Natomiast łączne zobowiązanie pozwanej do spłaty dotyczyło: całkowitej kwoty pożyczki (1951,50 zł), oprocentowania (130,06 zł) oraz opłatę za obsługę pożyczki w domu (1084,72 zł).

Z powyższego wynika, że pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz powódki, oprócz spłaty kapitału oraz umówionych odsetek, także szeregu opłat dodatkowych, w tym: opłaty przygotowawczej, opłaty za uruchomienie II transzy pożyczki, poniesienia kosztów ubezpieczenia, opłaty za obsługę pożyczki w domu. Zważyć należy, że w literaturze przedmiotu trafnie zwraca się uwagę na niebezpieczeństwo ukrywania pod nazwą opłaty przygotowawczej, manipulacyjnej, operacyjnej czy też pod inną nazwą innych kosztów, składających się na całkowity koszt kredytu, z czym wiązałyby się utrudnienie konsumentowi możliwości skorzystania z prawa odstąpienia, w związku z tym należy przyjąć, że opłatą, jaką pożyczkodawca może pobierać jest wyłącznie taka opłata, która służy pokryciu kosztów rozpatrzenia wniosku kredytowego oraz przygotowania i zawarcia umowy kredytowej. Koszty te ze względów technicznych mogą mieć charakter zryczałtowany lub obliczony według czytelnych kryteriów. Kredytodawca musi jednak liczyć się z koniecznością uzasadnienia wysokości pobieranej opłaty. Określenie bowiem danej opłaty, która ukrywa w sobie inne koszty niż koszty rozpatrzenia wniosku kredytowego oraz przygotowania i zawarcia umowy kredytowej, innym mianem, może być uznane za sprzeczne ze słusznie przywołanym w realiach niniejszej sprawy przez apelującą pozwaną przepisem art. 385¹ § 1 kc.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie zasługuje na akceptację sytuacja, w której pożyczkodawca pobiera od swego kontrahenta opłatę, co do których nie wykazał nawet, że mają one jakikolwiek związek z rzeczywistymi kosztami związanymi z obsługą umowy zawartej z pozwaną. W takich kategoriach należy traktować żadaną przez powódkę opłatę za obsługę pożyczki w domu pozwanej – notabene – i co wymaga zaakcentowania – w wysokości stanowiącej nieomal 60% całkowitej kwoty pożyczki. Tymczasem z art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim wynika, że całkowity koszt kredytu stanowią wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz b) koszty usług dodatkowych w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu.

Zdaniem Sądu Okręgowego, ustalona w umowie stron opłata za obsługę pożyczki w domu w tak znacznej kwocie, przewyższającej połowę kwotę udzielonej pożyczki, nie może być uznana za koszty niezbędne do uzyskania kredytu,

w szczególności przy naliczeniu również opłat z innego tytułu, które łącznie przekraczają kwotę udzielonej pożyczki. Zatem ten zapis umowy należało uznać za nieważny, bowiem zmierza do obejścia prawa.

Podobna konkluzja dotyczy żądanej przez powódkę spłaty przez pozwaną pożyczki obejmującej koszt ubezpieczenia w kwocie 330 zł. Wprawdzie w pkt (...) umowy pożyczki pieniężnej nr (...) powód zawarł definicję „kosztów ubezpieczenia”, wskazując, że stanowią one „koszt składki przypadającej na Pożyczkobiorcę z tytułu objęcia go Umową (...) Grupowego, pokrywany przez Pożyczkobiorcę poprzez potrącenie jego kwoty z kwoty udzielonej pożyczki (...)”, podkreślić jednak należy, że powódka nie przedstawiła żadnego dowodu na to, że rzeczywiście pozwana została objęta takim ubezpieczeniem. W aktach sprawy brak jest potwierdzenia zawarcia przedmiotowej umowy ubezpieczenia i objęcia nią pozwanej, jak i otrzymania przez pozwaną warunków ubezpieczenia. Powódka także w toku postępowania nie wykazała, aby objęła pozwaną takim ubezpieczeniem i na jakich warunkach.

W tym stanie rzeczy należało dojść do konkluzji, że dochodzone niniejszym pozwem przez powódkę roszczenie jest zasadne o tyle, o ile nie uwzględnia kwot żądanych z tytułu kosztów ubezpieczenia oraz kosztów obsługi pożyczki w domu. Powódka może bowiem skutecznie dochodzić zarówno zwrotu niespłaconego przez pozwaną kapitału, jak i umówionych w pożyczce odsetek, a i wymienionych w umowie opłat, jak opłata przygotowawcza (91,50 zł), czy opłata za uruchomienie II transzy (30 zł), skoro odpowiada to przepisowi art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim, a ponadto wynikających z przepisów prawa kosztów, jak skapitalizowane odsetki maksymalne za opóźnienie w kwocie 305,04 zł (por. art. 359 § 2¹ kc w brzmieniu obowiązującym na moment powstania zobowiązania) oraz podejmowanych przez powódkę w związku z niewywiązywaniem się przez pozwaną z jej obowiązków kredytowych kosztów czynności windykacyjnych (w kwocie 40 zł). W tej ostatniej kwestii umowa wyraźnie określała wysokość kosztów poszczególnych czynności windykacyjnych, które może podjąć powódka w sytuacji niewywiązywania się pozwanej z jej zobowiązania (por. pkt 20 umowy pożyczki). Jednocześnie godzi się wskazać, że powódka nie żądała z tego tytułu kwoty wyższej od tej, jaka została umownie ustalona w tym zakresie jako kwota maksymalna (100 zł – vide: pkt 20.3 umowy pożyczki).

Mając powyższe na uwadze orzeczenie Sądu I-ej instancji należało zmienić w ten sposób, że zasądzoną w punkcie 1 kwotę 2.382,93 zł obniżyć do kwoty 968,21 zł, tj. o kwotę 1414,72 zł stanowiącą sumę niesłusznie żądanych przez powódkę od pozwanej kosztów ubezpieczenia (330 zł) i opłaty za obsługę pożyczki w domu (1081,72 zł). Sąd Okręgowy orzekł w tym zakresie na podstawie art. 385 kpc, jak w pkt 1a i 1 c sentencji.

Efektom powyższego rozstrzygnięcia jest zmiana w zakresie kosztów procesu. Podlegały one w części, w jakiej pozwana wygrała ten proces, zwrotowi na jej rzecz od powódki. Sąd Okręgowy, zmieniając wyrok Sądu I-ej instancji zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 670,20 zł. Orzeczenie, jak w pkt 1b sentencji zapadło na podstawie art. 108 § 1 kpc, z uwzględnieniem przepisu art. 100 kpc.

W pkt 2 sentencji Sąd odwoławczy mocą art. 108 § 1 kpc, na podstawie art. 98 § 1 kpc i art. 99 kpc zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.